ASIR ASIR İSLAMİ İLİMLER

ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

HİCRİ BİRİNCİ ASIR

سلسلة المؤتمرات الدولية للعلوم الإسلامية عبر التاريخ

– القرن الهجري الأول –

The Islamic sciences international conference series The first Hijri century

PROGRAM KİTAPÇIĞI VE TEBLİĞ ÖZETLERİ

CONFERENCE PROGRAM AND PROCEEDING BOOK

كتيب البرنامج وملخص الأوراق

24-25 Ekim 2019

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Konferans Salonu

Geniş Bilgi İçin: İstanbul İlahiyat Asır Asır İslami İlimler Sempozyumu

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Prof. Dr. Hidayet AYDAR

DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ/ HEYETİ

Doç. Dr. Ziyad ALRAWASHDEH
Öğr. Gör. Khadeejeh ALRAWASHDEH
Arş. Gör. Ümit ESKİN
Arş. Gör. Ülfer KARABULUT
Arş. Gör. Sultan Ümmügülsüm GÜNDÜZALP
Arş. Gör. Elif SÖNMEZ
Arş. Gör. Elif Gül GÖKHAN
Arş. Gör. Yasemin YIKAR
Arş. Gör. Naim HANK

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abdulaziz Hatip (Şırnak Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Abdulhâdî b. Nâsır el-Acemî (Câmiatu'l-Kuveyt/Kuveyt)
Prof. Dr. Abdülhamit Birışık (Pamukkale Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Abdullah Emin Çimen (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Abdulmuhsin et-Tabâtabâî (Câmiatu'l-Kuveyt/Kuveyt)
Doç. Dr. Abdulmuttalip Arpa (Sebahattin Zaim Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Adem Apak (Uludağ Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Adnan Demircan (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Ahmet Yücel (29 Mayıs Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Ali en-Nuaym (Reisu Ma'hadi'l-Hartûm/Sudan)
Prof. Dr. Amine ez-Zu'bî (el-Câmiatu'l-Hâşimiyye/Ürdün)
Prof. Dr. Aydın Topaloğlu (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Ali Bulut (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Bekir Kuzudişli (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Bekrî Muhammed el-Hâc (Mucemmeu'l-Luğati'l-Arabiyye, Hartûm/Sudan)
Prof. Dr. Ekrem Demirli (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Dr. Fazlul Rahman (Universitas Gadjah Mada/Endonezya)
Dr. Halid el-Kutaytî (Câmiatu Sahâr/Saltanatu Umman)
Prof. Dr. Hamit Er (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Hidayet Aydar (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Hülya Alper (Marmara Üniversitesi/Türkiye)
Dr. İbrahim Ali (Câmiatu Katar/Katar)

Prof. Dr. Kerim el-Efrâk (Merkezu'l-Buhûs ve'd-Dirâsâti'l-Vatanî, Paris/Fransa)
Prof. Dr. Mehmet Dalkılıç (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Muhammed Çelik (Dicle Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Murteza Bedir (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Dr. Nasira Zaytuni (University of Hail/Suudi Arabistan)
Prof. Dr. Nassr Saleh M. Ahmad (Ghrian University/Libya)
Doç. Dr. Necmettin Kızılkaya (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Ömer Çelik (Marmara Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Ramazan Yıldırım (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Reşat Öngören (Üsküdar Üniversitesi/Türkiye)
Dr. Selim Argun (Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı/Türkiye)
Dr. Shazia Malik (University of the Punjab/Pakistan)
Dr. Sheila Ainon Yussof (International Islamic University/Malezya)
Prof. Dr. Suheyl Sâbân (Câmiatu'l-Melik Suûd/Suudi Arabistan)
Dr. Sultan el-Haşimî (Câmiatu Katar/Katar)
Dr. Sultan Şimşek (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Prof. Dr. Usâme er-Reyyis (Câmiatu's-Sudan li'l-Ulûm/Sudan)
Prof. Dr. Yahya Ababne (Câmiatu'l-Yermûk/Ürdün)
Prof. Dr. Yaşar Düzenli (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)
Doç. Dr. Ziyad Alrawashdeh (İstanbul Üniversitesi/Türkiye)

ASIR ASIR İSLAMİ İLİMLER
ULUSLARARASI SEMPOZYUM
HİCRİ BİRİNCİ ASIR

PROGRAM AKIŞI
24 EKİM 2019 PERŞEMBE

09:00 - 10:00
Kayıt / *Registration*

10:00 - 11:00
Açılış Konuşması / *Introduction Speech*

11:00 - 11:15
Ara / *Break*

11:15 - 12:45
1. OTURUM

12:45 - 14:15
Öğle Yemeği / Ara

14:15 - 15:30
2. ve 3. OTURUM

15:30 - 15:45
Ara / *Break*

15:45 -17:00
4. ve 5. OTURUM

PROGRAM AKIŞI
25 EKİM 2019 CUMA

9:30 - 10:45
6. ve 7. OTURUM

10:45 - 11:00
Ara / *Break*

11:00 - 12:15
8. ve 9. OTURUM

12:15 - 14:15
Öğle Yemeği / Ara

14:15 - 15:30
10. ve 11. OTURUM

15:30
KAPANIŞ

1. OTURUM
AÇILIŞ OTURUMU

Başkan: Prof. Dr. Mustafa KARATAŞ
Yer: Yeni Konferans Salonu
Saat: 11:15-12:45

١- د. سوجيات زبيدي
تدوين علوم القرآن في القرن الهجري الأول

٢- د. مجاهد يحيى محمد هادي
التوجيه في القراءات القرآنية؛ نشأته - اتجاهاته – تطبيقاته

٣- أ.د. محمد الأمين بله الأمين الحاج
تدوين الحديث في القرن الهجري الأول وأثره في حفظ السنة النبوية

4. Doç. Dr. Ziyad Alrawashdeh
Hicrî Birinci Asırda Mushaf'ın Yazılış Tarzı

2. OTURUM
İSLAM TARİHİ

Başkan: Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN
Yer: Dekanlık Binası Konferans Salonu
Saat: 14:15-15:30

1. **Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN**
   İlk Siyercilerden Urve b. ez-Zübeyr ve Tarihçiliği
2. **Prof. Dr. Adem APAK**
   Siyer İlminin Öncüleri: Vehb b. Münebbih
3. **Prof. Dr. Mehmet AZİMLİ**
   Şurahbîl b. Sa'd ve Tarihçiliği
4. **Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK**
   Ebân b. Osman (ö. 105/723) ve Tarihçiliği
5. **Doç. Dr. Mahmut KELPETİN**
   İbn Şihâb ez-Zührî ve Tarihçiliği

3. OTURUM
FIKIH

Başkan: أ.د. فهد عيسى الرشيدي
Yer: Eski Konferans Salonu
Saat: 14:15 - 15:30

١- **الباحث محمد أمين قادري**
القواعد الأصولية المستعملة في عصر الصحابة رضي الله عنهم.

٢- **د. سيف بن علي العصري**
النظر الفقهي بين الانضباط والانفراط (القرن الأول نموذجاً)

٣- **د. حسين محمد نعيم الحق**
ملامح علم أصول الفقه في القرن الهجري الأول

٤- **أ.د. سامر الكبيسي/ أ. عدي البدراني**
أثر تعدد الدلالات من اختلاف القراءات القرانية

4. OTURUM
KELAM VE MEZHEPLER TARİHİ

Başkan: **Prof. Dr. Mehmet DALKILIÇ**
Yer: **Dekanlık Binası Konferans Salonu**
Saat: **15:45 - 17:00**

1- **Prof. Dr. Halil İbrahim BULUT**
Hz. Peygamber'in En Büyük Destekçisi Ebû Talib'in Tarihî Kişiliği ve Mezheplerin Teşekkül Sürecinde İstismarı

2- **Prof. Dr. Mehmet DALKILIÇ**
İslâm'ın İlk Asrında Meydana Gelen Siyasi Olayların Mezhepleşmeye Etkisi

3- **Prof. Dr. İbrahim COŞKUN**
Kelâm İlminin Orjinalliği ve Teşekkülüne Yol Açan İlk Meseleler

4- **Arş. Gör. Ülfer KARABULUT**
İ'tizâl ve İrcâ Düşüncesiyle İlişkisi Bakımından Muhammed b. Hanefiyye Mektebi

5. OTURUM
İSLAM TARİHİ

Başkan: Dr. Selim ARGUN
Yer: Eski Konferans Salonu
Saat: 15:45 -17:00

1- **Dr. Selim ARGUN, Arş. Gör. Ümit ESKİN**
İslam Diplomasisinde Hediye

2- **Doç. Dr. Hüsnü KOYUNOĞLU**
Hz. Muhammed'in (a.s.) Başarıyı Asgari Çatışma ve Can Kaybı ile Elde Etmek İçin Uyguladığı Yöntemler

3- **Dr. Sabri ÇAP**
Hicrî I. Asır Hristiyan Kaynaklarına Göre Hz. Peygamber ve İslâm

6. OTURUM
TEFSİR

Başkan: أ.د. عبد الله العجمي
Yer: Dekanlık Binası Konferans Salonu
Saat: 09:30 - 10:45

١- **أ.د. عقيلة حسين**
جهود النساء في نشأة العلوم الشرعية في القرن الأول عائشة - رضي الله عنها - أنموذجا

٢- **أ.د. محمد عواد سليم**
سمات المنهج التفسيري في القرن الهجري الأول بين الدراية والرواية

٣- **د. عيسى ربيح**
المصطلح العقدي في القرن الأول الهجري، أسباب نشأته ومصادره وأثره في تطور الفكر العقدي الإسلامي

7. OTURUM
TEFSİR

Başkan: Prof. Dr. Yaşar DÜZENLİ
Yer: Eski Konferans Salonu
Saat: 09:30 - 10:45

1- **Dr. Mesut CEVHER**
سعيد بن جبير مكانته ومنهجه وإسهامه في حركة التفسير

2- **Dr. Muhammed İsa YÜKSEK**
Mekkî-Medenî Ayrımında Hitap Kriterinin Bağlamı

3- **Prof. Dr. Muhammed ÇELİK**
Mesâil-i Nâfi b. Ezrak ve Tefsir Usûlü Açısından Önemi

4- **Arş. Gör. Mehmet YAŞAR**
Kur'an Tefsirinde Tenevvü İhtilafı ve Hicrî Birinci Asırdaki Örnekleri

8. OTURUM
TEFSİR

Başkan: **Prof. Dr. Abdullah Emin ÇİMEN**
Yer: **Dekanlık Binası Konferans Salonu**
Saat: **11:00 - 12:15**

١- **د. محمد غزلاوي**
التفسير بالقرن الأول الهجري

٢- **د. خالد ابراهيم مسلم الالوسي**
مواقف الصحابة من المصاحف بين الاعمال والاهمال واثرهاعلى جمع القران دراسة وتحليل

٣- **أ.د. محمد الشريفين**
الإسرائيليات في صحيفة همام بن منبه حديث "لَوْلاَ بَنُو إِسْرَائِيلَ لَمْ يَخْبُثِ الطَّعَامُ وَلَمْ يَخْنَزِ اللَّحْمُ وَلَوْلاَ حَوَّاءُ لَمْ تَخُنْ أُنْثَى زَوْجَهَا الدَّهْرَ" أنموذجا

9. OTURUM
ARAP DİLİ

Başkan: Prof. Dr. Adem YERİNDE
Yer: Eski Konferans Salonu
Saat: 11:00 -12:15

1- **Prof. Dr. Adem YERİNDE**
Hicri Birinci Asır Dilcileri ve Arap Diline Dair Çalışmaları

2- **Doç. Dr. Muhammet Vehbi DERELİ**
Mu'allaka Sahibi Müslüman Şair Lebîd b. Rabî'a ve Dîvânındaki Fahr Temalı Şiirleri

٣. د. محمّد خالد الرّهاويّ
مصطلحات النّحو العربيّ في القرن الأول الهجريّ

٤ . د. محمد خالد الفجر
إرهاصات نشوء المعجم العربي في القرن الأول الهجري دراسة وصفية معجمية

10. OTURUM
FIKIH

Başkan: **Prof. Dr. Servet BAYINDIR**
Yer: **Dekanlık Binası Konferans Salonu**
Saat: **14:15 - 15:30**

١- أ.د. أحمد الدمنهوري الأزهري
البواكير الأولى لمدرسة الرأي في القرن الأول الهجري

2- Arş. Gör. Sümeyye ONUK DEMİRCİ
Fukahâ-i Seb'a'nın Medine İlim Geleneğindeki Yeri ve Önemi

3- Dr. İsa ATCI
Hz. Peygamber ve Sahabe Döneminde İhtilâf Ahlâkı

4- Dr. Mahmut SAMAR
Alkame b. Kays'ın (ö. 62/682) Hanefî Mezhebinin Oluşumundaki Rolü

11. OTURUM
TEFSİR

Başkan: **Prof. Dr. Muhammed ÇELİK**
Yer: **Eski Konferans Salonu**
Saat: **14:15 - 15:30**

1- **Dr. Mehmet Selim AYDAY**
Abdullah b. Abbâs ile Talebesi Mücâhid b. Cebr'e Nisbet Edilen Tefsir Rivâyetlerinin Karşılaştırılması

2- **Dr. Abdulkadir KARAKUŞ**
Mücâhid b. Cebr'in Tefsiri ve Tefsirindeki İsrailî Rivayetlere Yaratılışla İlgili Ayetler Bağlamında Bir Bakış

3- **Doç. Dr. Yunus Emre GÖRDÜK**
Hicrî İlk Asırdan Bir Hoca-Öğrenci Portresi: Hz. Âişe-Mesrûk b. el-Ecda'

4- **Arş. Gör. Ceyda GÜRMAN**
Hicrî I. Asır Basra ve Tefsir İlmi Açısından Önemi